

חברים יקרים:

הרינו מתכבדים לשלוח אליכם עדכונים, רשמים ומאמרים בתחום המס. קריאה נעימה.

רשמים ועדכונים נוספים על החלפת מידע אוטומטי במישור המיסוי הבינלאומי

בהמשך לרשומון מס מס' 51 מיום 13 לדצמבר 2013, אשר דן בהתפתחויות שונות בנושא החלפת מידע במישור המיסוי הבינלאומי, ברשומון זה נסקור שורה של צעדים ופרסומים, שיצאו בחודשים האחרונים ואשר מקדמים ומאיצים את הסכמי החלפת המידע לצרכי מס באופן אוטומטי בין מדינות שונות. מגמה זו, כך נראה אינה פוסחת על ישראל.

אימוץ מודל ה-FATCA עם ארצות הברית

ביום 1 למאי 2014 פורסם באתר רשות המסים הודעה שכותרתה "הושג הסכם עם משרד האוצר האמריקאי ליישום ה-FATCA".

כזכור, מטרת ה-Foreign Accounts Tax (Foreign Accounts Tax Compliance Act) FATCA, אשר נחקקה בקונגרס האמריקאי עוד בחודש מרס 2010, היא למנוע התחמקות מתשלום מס על ידי אמריקאים (U.S Person), המנהלים חשבונות פיננסים מחוץ לארצות הברית ולהגביר את האכיפה והציות שלהם לדיני המס בארצות הברית. בהתאם לדבר החקיקה כל גוף פיננסי מחוץ לארצות הברית (FFI) מחויב להתקשר בהסכם מיוחד עם רשויות המס בארצות הברית (IRS), לפיו יתחייב לבצע שניים: ראשית, בדיקת נאותות לצורך זיהוי חשבונות של אמריקאים המוחזקים אצלו; שנית, להעביר לרשויות המס

בארצות הברית, אחת לשנה, מידע אודות החשבונות כאמור. העברת המידע תחול גם לגבי חשבונות שבעליהם סרבו לשתף פעולה עם הגוף הפיננסי. גוף פיננסי, אשר לא יציית להוראות חוק ה-FATCA יהיה כפוף לסנקציה של ניכוי מס במקור בארצות הברית בשיעור של 30% מכל תשלום ממקור אמריקאי. על רקע האמור, החלו גופים פיננסים זרים ללחוץ על מדינות התושבות שלהם להגיע להסכם עם ממשלת ארצות הברית, לפיו הגופים הפיננסים ידרשו לדווח למדינת תושבותם אודות החשבונות האמריקאים ולא ישירות לרשויות המס האמריקאיות. המידע יועבר בין הרשויות עצמן. לחץ זה הביא לחתימה של הסכמים בין מדינות (Inter - governmental agreement), בין ארצות הברית לבין שורה של מדינות שונות (נכון למועד הרשומון כ- 26 מדינות ועוד 30 מדינות חתמו על "הסכם שבמהות"). נראה, כי לחץ זה כמו גם כניסתה לתוקף של חקיקת ה-FATCA ביום 1 ליולי 2014, הביאו לגיבוש "ההסכם שבמהות" (Agreement in Substance) עם משרד האוצר האמריקאי (להלן: "ההסכם"). ברור, כי אי ציות להוראות חוקי ה-FATCA עשוי היה להסב למשק הישראלי נזק כלכלי כבד.

על פי הפרסום הנ"ל, משרד האוצר גיבש כאמור "הסכם שבמהות" עם משרד האוצר האמריקאי ליישום הוראות ה-FATCA. ההסכם מסדיר את העברת המידע לרשויות המס בארצות הברית,

בנק בישראל, לשקול את צעדיהם היטב, בטרם יהיה מאוחר מדי.

סביר להניח, כי שינויי החקיקה המתוכננים בדין הישראלי לאימוץ ה-FATCA, יהוו גם את הפלטפורמה לחתימה על הסכמים דומים עם מדינות אחרות.

יתרה מזאת, חשוב שגם נישומים תושבי ישראל, השוהים מחוץ ישראל, יהיו מודעים לכך שבעקבות חתימת ההסכם בין המדינות, ישראל תקבל בעתיד מידע אוטומטי על חשבונות פיננסים שלהם, המצויים בארצות הברית. בהתאם לכך מומלץ, לכל ישראלי שעזב את ישראל לארצות הברית למטרות עבודה, הגירה וכו', לקבל ייעוץ מס בקשר למעמד התושבות שלו לצרכי מס בישראל לאחר המעבר שביצע לארה"ב.

הצעת חוק 200 לתיקון פקודת מס הכנסה

במקביל לחתימה על ההסכם שבמהות עם ארצות הברית, פורסמה בסוף ינואר 2014 הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 200), התשע"ד – 2014 (להלן: "הצעת החוק"), שמטרתה לאפשר לשר האוצר לחתום על הסכמים לחילופי מידע.

בהתאם לסעיף 196 לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961 (להלן: "הפקודה"), כנוסחו דהיום, שר האוצר יכול להודיע בצו על כניסתה לתוקף של אמנה בילטרלית למניעת כפל מס והימנעות ממס בלבד.

על פי המצב המשפטי כיום, כמובא בדברי ההסבר, אין אפשרות לאכוף לפי הדין הישראלי הסכם

באמצעות רשות המסים בישראל, אשר תקבל את המידע מהגופים הפיננסיים בישראל. המידע שיימסר יכלול פרטים אודות חשבונות פיננסיים המוחזקים בישראל בידי אמריקאים (U.S Person - כמוגדר בחוק המס האמריקאי), או בידי ישות משפטית שיש לאמריקאים בה החזקה מהותית. עוד סוכם כי בהמשך תהיה אפשרות שרשויות המס האמריקאיות ידווחו על נכסים פיננסיים בארצות הברית, השייכים לתושבי ישראל.

יישום ה-FATCA וחתימה על הסכם בין מדינות עם ארצות הברית יצריך שינויי חקיקה בפועל, לרבות לעניין איסוף המידע מגופים פיננסים בישראל והעברתו לארצות הברית. ראו לעניין זה החלטת ועדת השרים לענייני חברה וכלכלה מיום 6 למרץ 2014 בקישור הבא:

http://mof.gov.il/Documents/Israel_USA_Tax_Agree.pdf.

בהתאם לפרסום, חתימה על הסכם בין מדינות תקנה גם הקלות בדיווח לגבי גופים ומוצרים פיננסיים ייחודיים לישראל, אשר קיים סיכון נמוך, שהם מהווים כלי להעלמת מס.

יחד עם זאת, טיוטת ההסכם הסופי בין ישראל לארצות הברית טרם פורסמה.

לאור האמור, ברור אפוא, כי הליך העברת המידע האוטומטי בין ישראל לארצות הברית לגבי חשבונות פיננסים נמצא בשלבים מתקדמים. בהתאם לכך, מומלץ לכל אמריקאי – (US Person), כולל אזרחי ארצות הברית, או המחזיקים ברישיון עבודה קבוע בארצות הברית (Green Card), בעלי חשבונות

המנהל אינו חייב להעביר מידע לפי ההסכם, אם העברתו עלולה להוות בעיה ביטחונית ורשאי לסרב להעברת מידע למדינה שסירבה להעביר מידע לרשות המיסים לפי ההסכם או שלא קיימה תנאי בהסכם. הוראות אלו גוברות על הוראות הסודיות שבסעיפים 231 ו-234 לפקודה.

הצעת החוק גם קובעת, כי לצורך איסוף המידע והעברתו למדינה אחרת, יהיה למנהל ולפקיד השומה אותן סמכויות, השמורות להם בסעיפים 135-140 לפקודה לשם אכיפת חוקי המס בישראל.

Standard for Automatic Exchange of Financial Account Information

בהשראת חקיקת ה-FATCA ובלחץ של מדינות ה-G20, פרסם לאחרונה ארגון ה-OECD סטנדרט לאמנת מודל להחלפת מידע אוטומטי ביחס לחשבונות פיננסיים בין מדינות. הסטנדרט אמור להוות את הבסיס להחלפת מידע בילטרלית בין שתי מדינות. הסטנדרט מגדיר את חובות הדיווח ובדיקת הנאותות החלות על גופים פיננסיים (The Common Reporting and Due Diligence Standard – CRS). וכן מציע אמנת מודל להחלפת מידע (the Model Competent Authority Agreement – CAA). אמנת המודל מהווה את הבסיס לחתימה על הסכם להחלפת מידע אוטומטי בין שתי מדינות, החתומות על אמנה למניעת כפל מס (על בסיס סעיף 26 לאמנת המודל של ארגון ה-OECD), או בין שתי מדינות החתומות

בינלאומי, אשר אינו הסכם למניעת כפל מס. על כן, הצעת החוק באה לשנות מצב חוקי זה ולאפשר חילופי מידע וסיוע בין מדינת ישראל למדינות אחרות בין מכוח הסכם דו צדדי ובין מכוח הסכם רב צדדי (דוגמת אמנת המס המולטיטרלית לסיוע אדמיניסטרטיבי בענייני מס (Convention on Mutual Assistance in Tax Matters) (להלן: "האמנה הרב לאומית").

בהצעת החוק מוצע, כי גילוי המידע יעשה בכפוף להוראות פרק חדש שיתווסף לפקודה (פרק רביעי בחלק י'), שעניינו יהיה "חילופי מידע לפי הסכם בין-לאומי". "הסכם לחילופי מידע" יוגדר באותו הפרק כ-"הסכם בין מדינת ישראל לבין מדינה אחרת כהגדרתה בסעיף 196(ג), שעניינו מתן סיוע לרבות חילופי מידע, לשם אכיפת חוקי המס של ישראל או דיני המס של המדינה האחרת".

בהתאם להצעת החוק, מנהל רשות המיסים, או אדם אחר שהוסמך לעניין זה, יעביר מידע לרשות המס במדינה האחרת בהתאם להסכם הבין לאומי על פי בקשתה של אותה מדינה או ביוזמת המנהל. העברת המידע תותנה, ככלל, בהתקיימות 3 תנאים: (1) המידע ישמש לאכיפת חוקי המס במדינה הזרה ורשות המיסים הייתה רשאית לעשות אותו שימוש לשם אכיפת דיני המס בישראל; (2) המדינה האחרת, מחויבת בשמירת סודיותו של המידע ואבטחתו; (3) המדינה שמקבלת את המידע תשתמש בו לאכיפת המס בלבד, לא תעביר את המידע לגוף אחר באותה מדינה שאינו עוסק באכיפת דיני המס או למדינה אחרת.

בהתאם לאותם פרסומים, בימים אלו עמלים צוותים של ה-OECD על הכנה של דברי פרשנות ופתרונות טכנולוגים, אשר יבטיחו יישום אחיד של הוראות הסטנדרט.

הסטנדרט מהווה אלטרנטיבה לחקיקת ה-FATCA והסכמי ה-IGA ויהווה, כך נראה, את המודל להחלפת מידע אוטומטי בשנים הקרובות בין מדינות שונות. נראה, כי הצעת החוק, שנסקרה לעיל, מהווה את התשתית לאימוץ של הסטנדרט על ידי ישראל. לוחות הזמנים לאימוץ הסטנדרט עדיין טרם נקבעו באופן סופי, אך נקודת ההנחה צריכה לדעתנו להיות שבתחילת שנת 2016 ישראל תתחיל להעביר מידע באופן אוטומטי למדינות נוספות מלבד ארצות הברית. מובן, כי על בסיס עיקרון ההדדיות העומד בבסיס הסטנדרט, ישראל צפויה לקבל מידע לגבי חשבונות פיננסים של תושבי ישראל, אשר מוחזקים באותן מדינות.

מחשבות וספקות

הפרסומים והצעדים שהובאו ברשימה זו אמורים מטבע הדברים להשפיע גם על תושבי ישראל, המחזיקים בחשבונות בנק ונכסים נוספים בלתי מדווחים מחוץ לישראל. רשות המסים יצאה לאחרונה בפרסום בעיתונות בדבר הליך גילוי מרצון אנונימי, אשר אמור להיכנס לתוקף בחודשים הקרובים. רשות המסים רואה בהליך זה כהזדמנות אחרונה לתושבי ישראל לדווח על חשבונות פיננסים מחוץ לישראל ולשלם את המס הנגזר מהם, לפני שתגלה על חשבונות אלו בעצמה. על מנת לאזן את

על אמנת המס הרב לאומית. בדומה למודל ה-FATCA, גם הסטנדרט מבוסס על שני שלבים. השלב הראשון: בדיקת נאותות, המבוצעת על ידי המוסד הפיננסי. השלב השני: העברת המידע באופן אוטומטי על בסיס שנתי מהמוסד הפיננסי לרשויות המס באותה מדינה ומשם למדינת התושבות של בעל החשבון. העברת המידע כוללת את כל סוגי ההכנסות הפיננסיות (ריבית, דיבידנד, רווחי הון וכו'), וכן העברת מידע לגבי היתרות בחשבון בכל שנה. החובה לבצע בדיקת נאותות והעברת המידע (CRS) חלה על שורה ארוכה של מוסדות פיננסים, לרבות ברוקרים וסוגים מסוימים של חברות ביטוח. הסטנדרט דורש לבצע בדיקות אלו לא רק על יחידים, אלא גם על בעלי השליטה בישויות משפטיות, לרבות נאמנות ופאונדיישן. הסטנדרט גם מורה לבצע את הבדיקות על חשבונות קיימים וחשבונות חדשים כאחד. לגבי חשבונות של יחידים הבדיקה תעשה על כלל החשבונות ללא רף כספי מינימלי. לגבי חשבונות של תאגידים, חשבונות קיימים בסך של עד 250,000 דולר ארה"ב לא יעברו בדיקת נאותות. חשבונות חדשים יהיו כפופים לבדיקת נאותות בכל סכום.

בדומה ל-FATCA, גם הסטנדרט אינו מכיל בשלב זה חובת בדיקה או גילוי בנוגע לנכסי נדל"ן.

לפי הפרסומים האחרונים של ארגון ה-OECD, למעלה מ-60 מדינות התחייבו לאמץ את הסטנדרט ולהתאים את החקיקה הפנימית שלהן לדרישות הסטנדרט. בין מדינות אלו נמנות גם מדינות הידועות כמרכזים פיננסים, כגון שוויץ וסינגפור.

התמונה, ראוי להזכיר, כי המרדף אחרי "עברייני מס" בעלי חשבונות בלתי מדווחים מחוץ לישראל אינו חף בעיני מספקות במצבים מסוימים. נזכיר בהקשר לכך, כי עד 1 בינואר 2003 החזקה של חשבון זר מחוץ לישראל לא הייתה ככלל צריכה בדיווח וכך גם הכנסות מאותו חשבון לא היו חייבות במס בישראל. הדברים היו נכונים לישראלים רבים, אשר קיבלו ירושות ומתנות מקרובים בחו"ל וכן לכל מי שרצה להחזיק כסף בחו"ל על מנת לפזר סיכון.

והנה ביום בהיר אחד שונו הכללים וכל אותם ישראלים הפכו באחת לעברייני מס, מבלי שהמדינה דאגה לעדכן אותם על כך ו/או הסדירה הליך מרוכך לדיווח ולמיסוי של אותם חשבונות. מתבקש היה במדינה מתוקנת שיהיה הליך מוסדר. לבטח במערכת בה לא קיימת חובת דיווח כללי. משום מה, הליך זה לא בוצע ועשרות אלפי ישראלים הפכו בעל כורחם לעברייני מס. עתה רשות המסים מתעלמת מהתנהלות כושלת זו ומבקשת לסגור איתם חשבון. בוודאי לאחר שהתשתית להחלפת המידע האוטומטי תוסדר. ראוי היה לדעתנו לנהוג אחרת וישנם תקדימים לכך במדינות אחרות.

נשמח לסייע בשאלות והבהרות נוספות, עו"ד (רו"ח) מאורי עמפלי, עו"ד מיכל זנקו, עו"ד (כלכלן) אדי רשקובן ועו"ד סיון נוה.

הנכם מוזמנים לקרוא מאמרים ועדכונים נוספים באתר המשרד www.ampeli-tax.co.il

אין באמור ברשימה זו כדי להוות חוות דעת ו/או ייעוץ משפטי בסוגיות הנידונות ובכל אופן מומלץ להתייעץ עם מומחה מס לפני נקיטת צעדים משפטיים ו/או אחרים המסתמכים על רשימה זו.